

ARLIS/Norden í Osló 13. - 15. október 2022

Höfundar: Gunnhildur Björnsdóttir og Ingibjörg Rögnvaldsdóttir

ARLIS/Norden eru samtök norræna listbókasafna sem hafa þann tilgang að efla fagkunnáttu með því að miðla upplýsingum og efla tengsl milli safna. Árlega er á vegum samtakanna haldin ráðstefna um áhugaverð efni og verður hún næst hér á landi árið 2025. Í ARLIS/Norden eru bókasöfn á sviði myndlistar, listiðnaðar, hönnunar, byggingarlistar, ljósmyndunar og skyldra greina. Átta íslensk listbókasöfn eru aðilar að samtökunum í dag en bókasöfn Myndlista- og handíðaskóla Íslands og Listasafns Íslands voru meðal stofnaðila árið 1986. Bæði einstaklingar og stofnanir geta sótt um aðild og umsóknareyðublöð eru á vef samtakanna arlisonorden.org.

Yfirskrift ráðstefnunnar 2022 var *Queer art and knowledge management* sem tengist því að í Noregi var árið tileinkað hinsegin fólki, *Skeivt kulturår 2022*. Ráðstefnan var haldin í nýju og veglegu húsnæði listasafns Norðmanna, *the National Museum of Art, Architecture and Design*. Safnið var formlega opnað þar fyrr á árinu.

MYND 1: NATIONAL MUSEUM OSLO

Að vanda hófst dagskráin með hefðbundnum ársfundi samtakanna og að honum loknum bauð Karin Hindsbo forstöðumaður listasafnsins gesti velkomna. Síðar, að lokinni kynningu Cathrine Lorange, var farið í skoðunarferð um safnið, þessa glæsilegu byggingu þar sem safnkosturinn nýtur sín vel, en þarna er saga norskrar myndlistar og hönnunar rakin.

Sjálf ráðstefnan hófst með að Frederick Nathanael flutti fyrirlesturinn *Queer art* á áhrifaríkan hátt þar sem hann fjallaði um það hvernig var að upplifa sig öðruvísi á unglingsárunum og lýsti vel þeim tilfinningum sem bærðust í brjósti og viðhorfum sem hann þurfti að mæta. Frederick er leiðtogi hreyfingarinnar *Pride Art* sem hefur það að markmiði að koma á framfæri listum og menningu hinsegin fólks.

Næsti fyrirlesari var Emily Drabinski sem er bókasafnsfræðingur hjá the Graduate Center, City Univeristy of New York. Hún er auk þess rithöfundur, kennari og forseti ALA 2023-24. Hennar svið er einkum þekkingarstjórnun, upplýsingalæsi og gagnrýni í bókasafnsfræði. Hún ritstýrir Gender and Sexuality in Information Studies. Fyrirlesturinn „*I don't fit here, or there!*“: *Queer life and the problem of the library*, flutti hún í gegnum fjarfundabúnað.

Þá sýndi Hildegunn Gullásen forstöðumaður bóka- og skjalasafns, ráðstefnugestum bókasafnsafnsins. Safnið er vel útbúið bæði fyrir safngögn, rannsakendur og starfsfólk. Það vakti athygli að eftir aðeins nokkra mánuði í þessu nýja húsnæði, hafði verið horfið frá verkefnaíðuðu vinnurými þar sem það þótti ekki henta starfseminni. Þess í stað var hver starfsmaður kominn með sitt skrifborð. Bókasafnið hefur einnig heilmiklar sérútbúnar geymslur í kjallara fyrir eldra efni. Annað sem vakti sérstaka athygli var það að þegar safninu berast gjafir, þá fara öll gögn í sóttkví áður en þeim er blandað við safnkostinn. Þetta er gert til að koma í veg fyrir að í safnið berist einhverjar óæskilegar lífverur.

MYND 2: BÓKASAFN NATIONAL MUSEUM

MYND 3: BÓKASAFN NATIONAL MUSEUM

MYND 4: VINNURÝMI STARFSFÓLKS BÓKASAFNS NATIONAL MUSEUM

Þessum fyrsta degi lauk með móttöku í svokölluðu Wunderkammer þar sem hinsegin listamenn sýndu verk sín. Þar fengum við einnig langan og ítarlegan fyrirlestur frá Frederick Nathanael um hugmyndafræðina að baki listamiðstöðinni og í framhaldinu var boðið upp á léttar veitingar og tónlistaratriði.

MYND 5: DAGSKRÁ Á WUNDERKAMMER

MYND 6: Í MÓTTÖKUNNI Á WUNDERKAMMER

Annar dagur ráðstefnunnar hófst með fyrirlestri Idu Merethe Jensen, Ketil Jensen og Per Sundnes um söfnun heimilda undir heitinu *Queer in Nordland*.

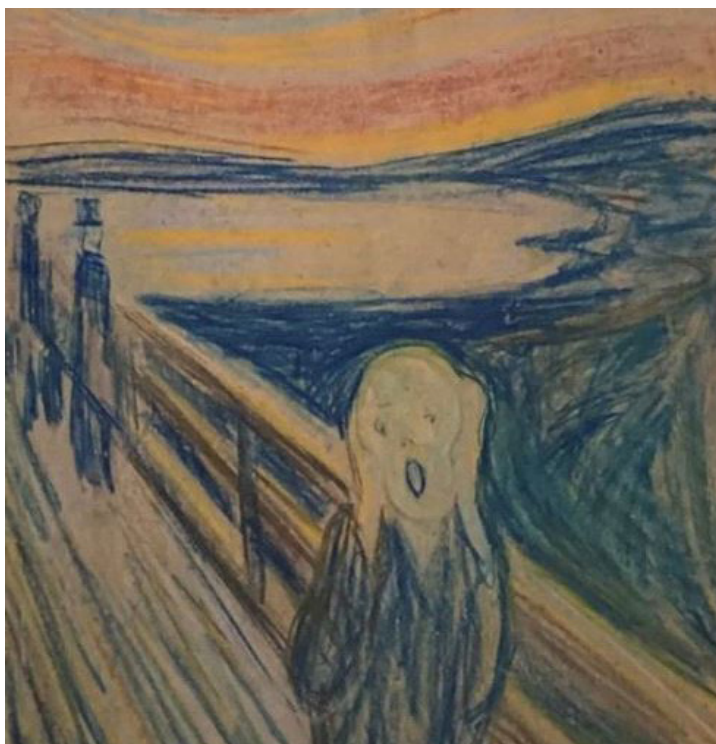
Carlos Alberto Paschoa bókasafns- og upplýsingafræðingur í Instituto Cervantes of Rio de Janeiro and Salvador of Bahia, flutti fyrirlestur sem bar heitið *Queer art and collection development: The LGBT+ Collection of Nélida Pinon Library*. Carlos er einnig forstöðumaður samtaka listbókasafna í Rio de Janeiro og fulltrú í *IFLA advisory committee on cultural heritage*.

Geir Harldseth flutti *A time and space for everything – the artist's novel on display* en þar fjallaði hann um nýtt bókmenntaform eða svokallaðar listsmásögur.

Marte-Kine Sandengen sýningarstjóri þjóðbókasafns Noregs, Hege Stensrud Høsøjen forstöðumaður rannsóknardeildar þjóðbókasafnsins og Bjørn Hatterud listgagnrýnir, fjölluðu um sýninguna *Pride and Prejudice* í listasafninu og Emma Damaskau og Katja Fjeld sögðu frá *Queers cultural year 2022* í Noregi.

Þá var fjallað um þjónustu bókasafna við hinsegin fólk, Kira Del Mar um *How are queer people met by the librarians in public libraries?* og Victoria Bugge Øye og Charlotte McInnes um sýninguna *Coming into community*.

Sumir þessara fyrirlestra sem voru á dagskrá seinni daginn voru fluttir yfir netið en flestir voru fyrirlesararnir á staðnum, í glæsilegum fyrirlestrarsal listasafnsins.

MYND 7: ÓPIÐ FRÆGA HANS MUNCHS

Ráðstefnunni lauk með skoðunar- og kynnisferð um hið nýja Munchsafn sem staðsett er í næsta nágrenni tónlistarhússins og nýja borgarbókasafnsins. Þar var leiðsögn um bókasafn listafnsins en þar er meðal annars heilmikið safn bóka sem Munch átti. Í listafninu var, eins og við var að búast, sýning á verkum Edvarðs Munch og einnig settur upp hluti af heimili hans. Auk þess var þarna tímabundin sýning á verkum samtímalistamanna. Hús safnsins stendur á skemmtilegum stað og á efstu hæðinni er fallett útsýni yfir miðbæinn, allt frá höfninni og upp til fjalla. Vel má t.d. sjá þaðan, skíðastökkpallinn á Holmenkollen.

MYND 8: GÖGN ÚR FÓRUM EDVARÐS MUNCH

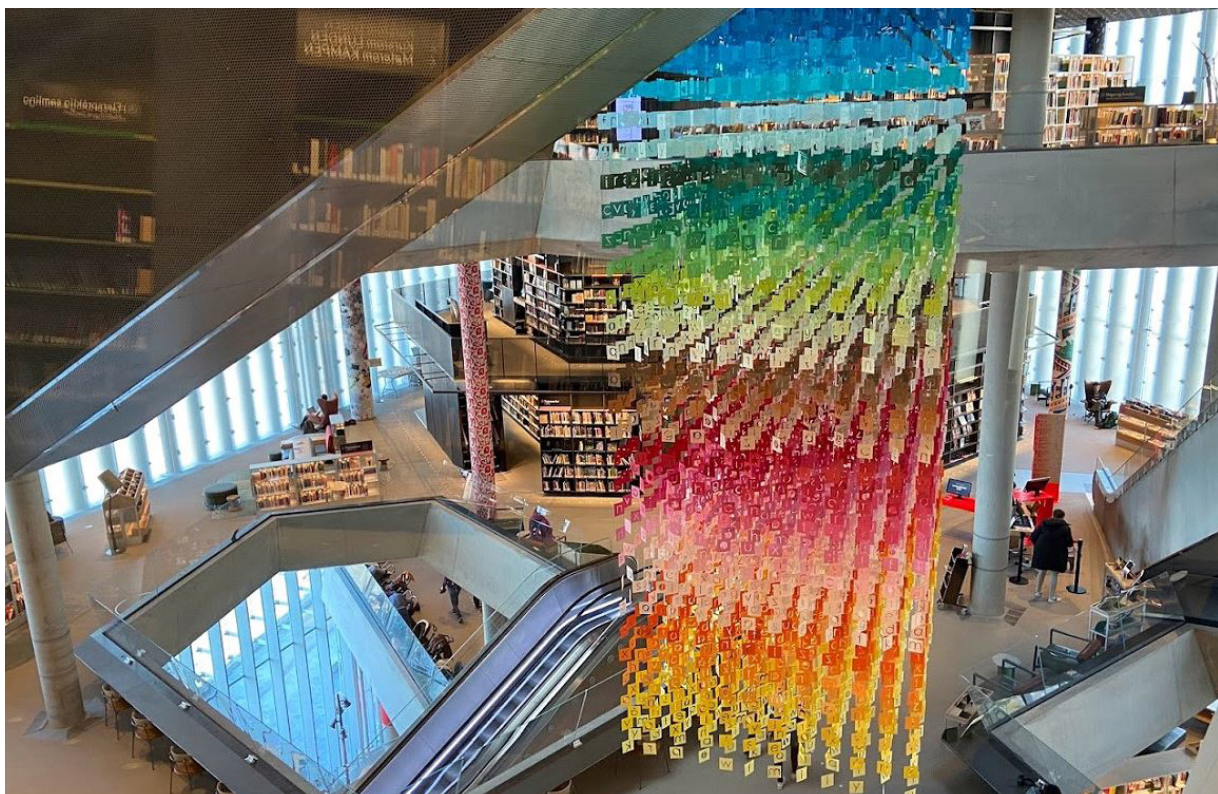
MYND 9: BÓKASAFNIÐ Í MUNCH SAFNINU

MYND 10: BÓKASAFNIÐ Í MUNCH SAFNINU

Það sem lifir í minningunni eftir að hafa farið á ráðstefnu sem þessa eru ekki aðeins fyrirlestrarnir og erindin heldur umhverfið. Það að fá tækifæri til að heimsækja þessi nýju söfn, skoða sýningar sem þar eru og fá að kynnst og fræðast um bókasöfn safnanna er eitthvað sem ekki er á færi gesta sem koma inn af götunni til að skoða listsýningarnar sem uppi eru hverju sinni.

Ekki er unnt að ljúka þessari samantekt án þess að nefna að við nýttum einnig tækifærið til að skoða á eigin vegum Deichmans, borgarbókasafnið nýja. Virkilega skemmtilegt safn.

MYND 11: REGNBOGAFÁNINN Í DEICHMAN SAFNINU